

Gemeente
Geertruidenberg

Kadernota 2020

Inhoud

Inleiding	3
Programma 1 Leefbaarheid, Wonen en Duurzaamheid	5
Programma 2 Economie, Recreatie en Toerisme	8
Programma 3 Sportvoorzieningen	10
Programma 4 Onderwijs	12
Programma 5 Mens, Zorg en Inkomen	14
Programma 6 Gemeentelijke gebouwen, Monumenten, Kunst en Cultuur	18
Programma 7 Dienstverlening en Bedrijfsvoering	20
Overzicht Algemene dekkingsmiddelen en Onvoorzien en Overhead	26
Financiële Kaders	27
Totaal overzicht	28

Inleiding

Vorig jaar heeft uw raad met het vaststellen van het raadsprogramma een duidelijk perspectief en kader neergelegd voor de ontwikkeling van de gemeente Geertruidenberg in de komende jaren. De uitvoering van het raadsprogramma is inmiddels in volle gang. Deze Kadernota kan daarmee ook kort en bondig en zijn en beperkt zich tot de kaders en nieuwe ontwikkelingen. Daarnaast zijn in deze kadernota een aantal uitgangspunten of projecten die in het raadsprogramma zijn opgenomen, maar nog niet financieel vertaald waren in de begroting 2019 opgenomen. Deze opzet betekent ook dat wij niet ingaan op projecten en werkzaamheden die volgens planning of besluit verlopen. Zo voorkomen we een herhaling van al vastgesteld beleid of genomen besluiten.

Wij hebben per programma een onderscheid gemaakt tussen incidentele (I) en structurele (S) ontwikkelingen. Daarnaast hebben we per ontwikkeling de grondslag benoemd, te weten wettelijke ontwikkeling (WO), een autonome ontwikkeling (AO). Daarnaast zijn er ook zogenaamde Ambities (AM) opgevoerd. Deze soort mutatie vindt u ook terug in het financiële overzicht (tabel) per programma.

Deze Kadernota laat duidelijk zien dat focus en prioritering noodzakelijk zijn om binnen de financiële mogelijkheden onze plannen te realiseren. De kadernota is niet financieel sluitend. Dat betekent dat er nog een forse taakstelling ligt om een sluitende begroting te presenteren. Er is voor 2020 een begroot tekort van afgerond € 1.200.000, waarvan € 900.000 toe te schrijven is aan structurele uitgaven en € 300.000 aan incidentele uitgaven. In dit begrotingstekort is nog niet het bedrag opgenomen voor ontwikkelingen die als 'Ambities' zijn bestempeld. Voor de ambities wordt er voor 2020 nog een budgetbehoefte berekend van € 300.000, waarvan structureel € 100.000 en € 200.000 incidenteel. Binnen deze ambities is een prioritering aangegeven, waarbij de kleur

groen een hoge prioritering aangeeft, oranje een gemiddelde prioritering en rood een lage urgentie heeft.

Uitgangspunt voor de meerjarenbegroting is de stand zoals opgenomen in de Turap 2019-1. Rekening houdend met de wettelijke en autonome ontwikkelingen alsmede de ambities leidt dit tot het volgende beeld.

Omschrijving		2020		2021		2022		2023	
Saldo TURAP-1 (Startsaldo Kadernota 2020)		25.000	v	-65.000	n	280.000	v	280.000	v
Subtotaal Structureel WO	s	144.688	n	149.375	n	148.375	n	147.375	n
Subtotaal Incidenteel WO	i	103.000	n						
Subtotaal Structureel AO	s	765.625	n	803.771	n	839.771	n	920.279	n
Subtotaal Incidenteel AO	i	206.100	n	171.600	n	73.000	n	20.500	n
Totaal exclusief ambities		1.194.413	n	1.189.746	n	781.146	n	808.154	n
Subtotaal Ambities structureel	s	99.418	n	130.438	n	147.858	n	145.758	n
Subtotaal Ambities incidenteel	i	195.000	n	32.500	n				
Totaal inclusief ambities		1.488.831	n	1.352.684	n	929.004	n	953.912	n

In de Kadernota sommen we in beginsel alleen die bedragen op die boven € 10.000 liggen. Hiermee borgen we een overzicht op hoofdlijnen en bewaren we de uitwerking voor bij de begroting later dit jaar.

Risico's

In veel gevallen zijn we afhankelijk van ontwikkelingen waarbij meerdere partijen betrokken zijn. Het Rijk kan bovendien met wetten

of wetswijzigingen komen die invloed uitoefenen op de taken en de financiën van de gemeente. Deze zaken benoemen we, per programma, in de risicoparagraaf. Ook zaken die nu nog niet te kwantificeren zijn, maar wel op de radar moeten komen, worden hierin benoemd. Denk hierbij aan de grote onzekerheden als de ondermijnende criminaliteit, etc.

Proces

Het college presenteert deze Kadernota en legt deze niet alleen ter kennisname aan de gemeenteraad voor, maar ook met een opdracht. De opdracht om samen met het College te werken aan oplossingen om te komen tot een sluitende meerjarenbegroting. Een nadere toelichting van deze opdracht wordt gegeven bij 'Samenvatting en procesvoorstel' op de laatste pagina.

Programma 1

Leefbaarheid, Wonen en Duurzaamheid

Missie

Van buiten naar binnen, taakvolwassen en integraal werken, waarbij we de samenhang en de betrokkenheid van de inwoners bij de directe leefomgeving in de wijken vergroten. We zijn zuinig op ons milieu en promoten duurzaamheid actief.

1.1 Speerpunten coalitieprogramma 2019-2022

- We gaan naar buiten toe om ons te – laten – informeren. Klant-contact vindt zo veel als mogelijk in de wijk plaats.
- De mogelijkheid tot parkeren op of nabij de Markt in Geertruidenberg vormt de basis voor verblijf in de stad. (Parkeer)gemak dient de mens. Een verkeerscirculatieplan, met logische aan- en afrijroutes, wikkelt het verkeer zonder problemen en irritaties af.
- Samen met onze partners gaan we, wijk voor wijk, aan de slag met verduurzamen. We richten een duurzaamheidsloket op. De gemeente heeft een voorbeeldfunctie.
- We pakken de regierol voor de warmtetransitie.
- We hechten veel waarde aan natuur en creëren een ecologisch lint ter verbetering van de biodiversiteit. Groenonderhoud in de wijken vindt plaats in samenspraak met bewoners.
- We werken aan een (nieuw systeem van) afvalinzameling dat gemak oplevert voor de inwoners, betaalbaar en duurzaam is.
- De openbare ruimte maken we voor iedereen toegankelijk.
- We zetten via een lobby in op een volwaardig knooppunt Hooi-

polder en gaan in overleg met bewoners van Raamsdonk bekijken op welke wijze we het sluisverkeer in de kern kunnen aanpakken.

- Met betrekking tot de verkeersveiligheid inventariseren we in samenwerking met bewoners gevaarlijke knelpunten. We geven prioriteit aan voetgangers en fietsers

1.2 Nieuw en bestaand beleid

Nieuw beleid

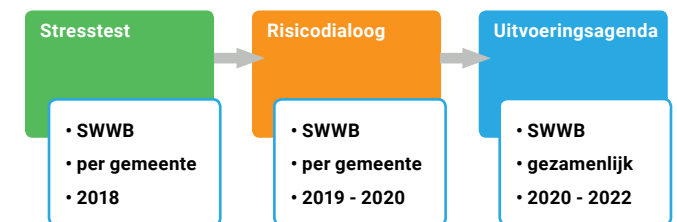
1.2.1 Digitaal stelsel landelijke voorziening DSO-LV

In het kader van de Omgevingswet is landelijk afgesproken (tussen de VNG en het rijk) dat de kosten van het beheer van het digitaal stelsel landelijke voorziening (DSO-LV) vanaf 2020 tot en met 2023 gedeeltelijk worden gedekt uit het Gemeentefonds. Hiertoe wordt jaarlijks 18 miljoen euro uit het Gemeentefonds onttrokken. Welke financiële gevolgen dit precies voor onze gemeente zijn is nu nog niet bekend.

1.2.2 Klimaatadaptatie

In november 2018 is uw raad via een RIB geïnformeerd over de stand van zaken rond klimaatadaptatie. In dit kader is in 2018 via de regionale samenwerking een stresstest uitgevoerd en deze is inmiddels afgerond. Nog in 2019 willen we starten met een risicodialog, hiervoor is met de regionale samenwerking een beperkte subsidie verkregen om hier een eerste aanzet voor te geven. In de periode 2020-2022 wordt er vanuit de dialoog een uitvoeringsprogramma opgesteld en uitgevoerd. Op deze manier

geven we invulling aan het bestuursakkoord klimaatadaptatie van november 2018. Momenteel is nog niets te zeggen over de financiële gevolgen voor onze gemeente. Voor zowel de dialoog als de uitvoeringsprogramma's zijn extra middelen nodig. We kunnen deze onderbrengen in de voorziening van het VGRP+.

Bestaand beleid

1.2.3 Integrale Veiligheid

In 2019 wordt het nieuwe Integraal Veiligheidsbeleid 2019-2022 vastgesteld. De ingezette lijn van de afgelopen jaren houden we vast en zetten we voort met prioriteiten die passen bij de trends en (lokale) ontwikkelingen.

1.2.4 Gemeentebreed parkeeronderzoek

In het parkeerbeleidsplan Geertruidenberg, vastgesteld op 25 februari 2016, is opgenomen dat er elke 4 jaar een noodzaak bestaat om gemeentebreed de parkeersituatie middels een parkeerdruk-meting in beeld te brengen. Dit betekent dat de tijd nu rijp is voor een dergelijke meting. Hiervoor is een bedrag van € 7.500 nodig.

1.2.5 Aanpassen van voorzieningen centrum Geertruidenberg

In 2019 wordt gewerkt aan het circulatieplan voor het centrum Geertruidenberg. Na evaluatie van de rapportages volgt een plan van aanpak dat eind 2019 gepresenteerd wordt. Vooruitlopend op de evaluatie ramen wij voor 2020 een uitvoeringsbudget van € 250.000 voor mogelijke aanpassingen. Bezien zal worden in hoeverre deze voorziening kan worden gekoppeld aan het budget van de black spots welke voor 2021 in het investeringsplan van de meerjarenbegroting zijn opgenomen.

1.3 Risico's

1.3.1 Precariobelasting

We leggen precariobelasting op aan bedrijven over het netwerk van kabels en leidingen die zij onder, op, of boven de gemeenteground exploiteren. Een aantal nutsbedrijven heeft bezwaar gemaakt tegen de aanslag precariobelasting 2017. Deze procedures lopen nog. De gemeente heeft hiertegen een verweerschrift ingediend en wij zijn in afwachting van een uitnodiging van de Rechtbank. Omdat de procedures nog lopen is de uitkomst hiervan onzeker.

Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant:

1.3.2 Externe veiligheid:

De kosten voor advisering externe veiligheid werden de afgelopen jaren middels een rijkssubsidie aan de OMWB financieel gedekt. Deze rijkssubsidie is komen te vervallen waardoor de kosten rechtstreeks door de gemeente dienen te worden bekostigd.

1.3.3 Sanering asbestdaken:

In 2019 komt een voorstel op welke wijze de gemeente kan stimuleren dat de asbestdaken behorende bij woningen voor 31 december 2024 verwijderd zijn. Er start door de OMWB in 2019 een pilot met enkele gemeenten in samenwerking met een extern bedrijf om eigenaren van asbestdaken te ondersteunen en te stimuleren

om de daken te saneren. De werkzaamheden van de gemeenten bestaan voornamelijk uit het ambtelijk ondersteunen van dit project. De verwachting is dat tijdens de begrotingsbehandeling de resultaten van deze pilot bekend zijn en dus ook de te verwachten inzet (kosten) van de gemeente.

1.3.4 Implementatie Energie Efficiency richtlijn EED:

Bedrijven hebben vanaf 1 juli 2019 een informatieplicht te rapporteren welke energiebesparende maatregelen men gaat nemen. Men is verplicht energiebesparende maatregelen uit te voeren welke binnen vijf jaar zijn terugverdiend. Om dit inzichtelijk te maken dient een verplichte energie-audit iedere vier jaar te worden uitgevoerd. Doelstelling is om bedrijven zich meer bewust te maken van hun energiestromen. Hierop dient toezicht op te worden gehouden of de bedrijven zich ook aanmelden en daarnaast dienen de audits beoordeeld te worden. Afhankelijk van het aantal aanmeldingen zal helder worden wat de inzet wordt voor de OMWB op deze verplichting te handhaven/controleren.

1.4 Financieel overzicht

1.4.1 Financiële mutaties

Exploitatiebudgetten		Wettelijk/ autonoom/ ambitie	i/s		Financiële doorwerking							
					2020		2021		2022		2023	
1.2.1	Digitaal stelsel landelijke voorziening DSO-LV	WO	s		pm		pm		pm		pm	
1.2.2	Klimaatadaptatie	WO	s		bn		bn		bn		bn	
1.2.3	Integrale veiligheid	WO	s		pm		pm		pm		pm	
1.2.4	Gemeentebreed parkeeronderzoek	AM	i		€ 7.500	n						
1.2.5	Aanpassen van voorzieningen centrum Geertruidenberg	AM	s	Kap.I.	€ 7.813	n*	€ 15.625	n	€ 15.525	n	€ 15.425	n
Totaal					€ 15.313	n	€ 15.625	n	€ 15.525	n	€ 15.425	n

* In het 1ste investeringsjaar zijn de kapitaallasten 50%

Investeringsbudgetten			Afschrij- vings Termijn	Jaar van investering							
				2020		2021		2022		2023	
1.2.5	Aanpassen van voorzieningen centrum Geertruidenberg	i	20	€ 250.000	n						
Totaal				€ 250.000	n						

Programma 2

Economie, Recreatie & Toerisme

Missie

Samen met ondernemers zorgen voor lokale werkgelegenheid, levendige (winkel)centra en optimaal gebruik van de bedrijven-terreinen. We willen een gemeente zijn die de karakteristieke kenmerken van de drie kernen ten volle benut..

2.1 Speerpunten coalitieprogramma 2019-2022

Toerisme en Recreatie

- We zetten Geertruidenberg toeristisch op de kaart.
- We zorgen voor meer levendigheid in centrumgebieden.

Ondernemers

- Wij zorgen voor een goed ondernemersklimaat.
- We betrekken het bedrijfsleven bij de gemeenschap en bieden intensieve samenwerking aan de ondernemers.
- Ondernemersinitiatieven stimuleren we en faciliteren waar en zo ver het mogelijk is.
- We stimuleren maatschappelijk verantwoord ondernemen.

2.2 Nieuw en bestaand beleid

Nieuw beleid

2.2.1 600 jaar Elisabethvloed

In 2021 is de herdenking van 600 jaar Elisabethvloed, wat voor het ontstaan van de Biesbosch heeft gezorgd. Om hier als gemeente aan deel te kunnen nemen is er in 2020 voorbereidingsbudget en in 2021 uitvoeringsbudget nodig. Voor het voorbereidingsbudget in 2020 wordt een uitgaven verwacht van € 10.000 en voor het uitvoeringsbudget in 2021 wordt een uitgaven verwacht van € 7.500.

Bestaand beleid

2.2.2 Zuiderwaterlinie

De provincie zet sterk in op het op de kaart zetten van de oudste, langste en meest gebruikte waterlinie van Nederland, de Zuiderwaterlinie. Deze linie loopt ook door de gemeente Geertruidenberg. De provincie stelt budget beschikbaar door bijvoorbeeld in 2019 aan onze gemeente € 225.000 subsidie te verlenen voor het realiseren van de kasteelmuur en historisch knooppunt rondom Fort Lunet, maar verwacht ook een financiële bijdrage een jaarlijkse bijdrage van € 15.000 vanuit de andere partners.

2.2.3 Ondernemersinitiatieven bedrijventerreinen

Ondernemers pakken door, zij nemen het initiatief om de bedrijfsgebouwen en -terreinen aan te passen en te vernieuwen. Ondernemers hebben ook initiatieven voor het openbaar gebied gelegen direct aan het bedrijfsperceel. Afgelopen jaren hebben we hier

positieve resultaten behaald en om deze ambitie voort te kunnen zetten is een bedrag van € 25.000 nodig.

2.2.4 Geniaal-MVO-sterk techniek onderwijs

Samen met het primair en voortgezet onderwijs en ondernemers werken we aan Geertruidenberg. Energie Neutraal, inspiratie en aandacht voor maatschappelijk verantwoord ondernemen en het motiveren om kinderen op jonge leeftijd te interesseren voor techniek door ze het te laten ervaren. Jaarlijks willen we samen met onze partners activiteiten hiervoor organiseren waaronder een 'Geniaal' dag. Om deze ambitie te kunnen realiseren is een bedrag van € 15.000 nodig. Samen met het onderwijs gaan we na of het ondergebracht kan worden in het project Sterk Techniek Onderwijs, waarvoor een subsidieaanvraag loopt.

2.2.5 Uitvoeringsbudget visie EZ

In 2019 worden de visies EZ en T&R herzien en een uitvoeringsprogramma voor de periode 2020-2024 opgesteld. Om direct van start te kunnen gaan is de ambitie om voor vier jaar het uitvoeringsbudget economische zaken met € 15.000 te verhogen.

2.2.6 Capaciteitsuitbreiding toerisme

Gemeente heeft de ambitie om Geertruidenberg landelijk op de kaart te zetten. Momenteel is er 0,5 fte. beschikbaar voor uitvoering van beleid en uitvoering van de opgave toerisme. Om onze ambitie waar te kunnen maken is extra capaciteit nodig van 0,5 fte.

2.2.7 Uitvoering van wens inwoners en kinderen op onderdeel speelterreinen

In 2018 is er een enquête uitgezet voor het onderdeel speelterreinen.

Hierin zijn verschillende wensen en ideeën geopperd door zowel ouders, opa/oma's en de kinderen zelf. Zo is een groot klim- en klauter toestel in iedere kern gewenst. 1 toestel is inmiddels geplaatst, 1 toestel verwachten we binnen de bestaande budgetten te kunnen financieren. Resterend het 3de toestel. De raad is op 25 april 2019 voorgesteld om voor dit toestel een afweging te maken in de kadernota 2020. Overwogen kan worden om in de begroting 2019 beschikbare investeringsbudgetten voor Bootcamp-mogelijkheden, natuurspeelplaatsen en voetbalcourt te herbestemmen.

2.2.8 Donge-Oevers

Om de recreatieve aantrekkingskracht van Geertruidenberg te vergroten ontwikkelen wij de komende jaren verschillende locaties aan en rond de Donge. Zo wordt onze gemeente nog mooier en aantrekkelijker voor inwoners en recreanten. Voor de realisatie van het programma Dongeoevers wordt in de komende periode een grondexploitatie opgesteld. In deze grondexploitatie zullen alle ontwikkellocaties een plaats krijgen. Er wordt gestreefd naar een minimaal budgettaire neutrale grondexploitatie. Indien in het kader van het sluitend maken van de grondexploitatie het programma op onderdelen moet worden bijgesteld dan zal het college de gemeenteraad hiervoor separate voorstellen doen toekomen.

2.3 Risico's

Voor dit programma zijn geen risico's vermeld.

2.4 Financieel overzicht

De vorenstaande ontwikkelingen leiden tot het volgende financiële plaatje:

Exploitatiebudgetten		Wettelijk/ autonomo/ ambitie	i/s		Financiële doorwerking							
					2020		2021		2022		2023	
2.2.1	600 jaar Elisabethsvloed	AM	i		€ 10.000	n	€ 7.500	n				
2.2.2	Zuiderwaterlinie	AO	s		€ 15.000	n	€ 15.000	n	€ 15.000	n	€ 15.000	n
2.2.3	Ondernemersinitiatieven bedrijventerrein	AM	s		€ 25.000	n	€ 25.000	n	€ 25.000	n	€ 25.000	n
2.2.4	Geniaal-MVO-sterk techniek onderwijs	AM	s		€ 15.000	n	€ 15.000	n	€ 15.000	n	€ 15.000	n
2.2.5	Uitvoeringsbudget visies EZ	AM	s		€ 15.000	n	€ 15.000	n	€ 15.000	n	€ 15.000	n
2.2.6	Capaciteitsuitbreiding toerisme	AM	s		pm		pm		pm		pm	
Totaal					€ 80.000	n	€ 77.500	n	€ 70.000	n	€ 70.000	n

Programma 3

Sportvoorzieningen

Missie

Alle inwoners moeten in onze gemeente kunnen sporten.

3.1 Speerpunten coalitieprogramma 2019-2022

- Bewegen is belangrijk. Het houdt je lichamelijk én geestelijk fit en gezond.
- Onze gemeente voorziet in een groot aanbod aan sport- en ontspanningsmogelijkheden voor jong en oud. De achterliggende gedachte is het bevorderen van de gezondheid op een laag-drempelige wijze. De focus ligt hierbij op jeugd en ouderen.

3.2 Nieuw en bestaand beleid

Nieuw beleid

3.2.1 Onderhoud sportvelden / Renovatie veld 8 RFC

Vanaf 2020 willen we een nieuwe werkwijze gaan hanteren. Voor het nieuwe bestek zal in 2019 de aanbesteding worden opgestart. Dit zal deels samenlopen met de herijking van het sportaccommodatiebeleid.

Renovatie veld 8 RFC (A)

Veld 8 van RFC is aan groot onderhoud toe. Door het afstaan van veld 7 ten behoeve van de uitbreiding van DDHC, is veld 8 vaker

bespeeld, waardoor het veld nu een renovatie nodig heeft. Hiervoor wordt incidenteel een budget van € 60.000 (incl. btw) gevraagd. Nader onderzocht zal worden of het gevraagde budget kan worden opgevangen binnen de reguliere onderhoudsbudgetten buitensport-accommodaties.

3.2.2 Handbalvelden Goodflooring-HMC (A)

Er is sprake van scheurvorming op de twee handbalvelden bij Goodflooring-HMC. Uit een keuring blijkt dat de beide velden niet voldoen aan de normen van de NOC*NSF en het reglement van de handbalbond. Omdat velden een basisvoorziening zijn en de velden niet door de keuring komen, moeten de velden in 2020 gerenoveerd worden. De komende maanden wordt via nader onderzoek bepaald wat de kosten voor de renovatie bedragen. Deze kosten volgen in de Begroting 2020.

Bestaand beleid

3.2.3 Exploitatie gemeentelijke zwembaden

Nadat vorig jaar de aanbesteding van de renovatie van beide zwembaden is mislukt, is doorgepakt en samen met de aannemer in een bouwteam gewerkt aan een oplossing. Inmiddels is met de aannemer overeenstemming bereikt over de opdracht voor de renovatie. De bouw start direct na het zomerseizoen 2019 en is gereed voor het zomerseizoen 2020.

3.2.4 Kunstgrasveld F.C. Right-Oh (A)

Bij voetbalvereniging F.C. Right-Oh uit Geertruidenberg is een kunstgrasveld benodigd om voldoende speelcapaciteit op het sportcomplex van de vereniging te realiseren. De trainingsverlich-

ting voor dit veld is reeds aangelegd. In 2020 volgt, in lijn met het collegebesluit, de aanleg van het kunstgrasveld. Hiervoor is een investering van € 650.000 (incl. btw) benodigd. In het investeringsplan 2020 was al rekening gehouden met € 520.000 (excl. btw).

3.2.5 Dongemond Sporthal

Aan Stichting Binnensport Geertruidenberg (SBG) is met ingang van 1 januari 2014 het zakelijk recht van opstal verleend tot het in eigendom hebben, houden en onderhouden van een sporthal, speelzaal, staf- en dienstruimten inclusief nevenruimten. Kortom de Dongemond Sporthal. De bouw en inrichting van de sportvoorziening is volledig gesubsidieerd door de gemeente. SBG heeft structureel een jaarlijks tekort. Op basis van de meerjarenbegroting 2019-2023 worden jaarlijkse tekorten gepresenteerd van tussen de € 22.000 en € 32.000. De gemeente reserveert hiervoor jaarlijks € 12.000, dit bedrag is echter niet toereikend, maar kan voor het gepresenteerde tekort worden ingezet. Het stichtingsbestuur heeft al aangegeven dat er een jaarlijks bedrag benodigd is van grofweg € 35.000 voor het gebouw. De vervanging voor inventaris is nog niet meegenomen in dit begrotingsbedrag. Voor het onderhoud en vervanging van de gymnastiekmaterialen en voor de inrichting van het gebouw wordt op dit moment een berekening gemaakt, de geprognostiseerde kosten worden binnenkort voorgelegd. Dit is mogelijk niet toereikend. Dit wordt de komende maanden beoordeeld. Daarbij wordt ook gekeken naar vervanging van de inventaris middels het MJOP.

3.3 Risico's

3.3.1 Btw op exploitatie sport

Vanaf 2019 is de btw vrijstelling op sport verruimd. Hierdoor is voor de gemeente geen btw meer verrekenbaar op realisatie, exploitatie en beheer van sportaccommodaties. De compensatieregeling SPUK dekt het financieel nadeel af. Bij een overschrijding van het subsidieplafond van de SPUK-uitkering worden alle aanvragen naar rato verminderd. Door de onzekerheid van de compensatieregeling blijft er sprake van een (nog onbekend) financieel risico.

3.4 Financieel overzicht

3.4.1 Financiële mutaties

Exploitatiebudgetten		Wettelijk/ autonom/ambitie	i/s		Financiële doorwerking							
					2020		2021		2022		2023	
3.2.1	Onderhoud sportvelden / Renovatie veld 8 RFC	AM	i		€ 60.000	n						
3.2.2	Handbalvelden Goodflooring-HMC (A)	AO	i		pm		pm		pm		pm	
3.2.3	Exploitatie gemeentelijke zwembaden	AO	s		pm		pm		pm		pm	
3.2.4	Kunstgrasveld F.C. Right-Oh	AO	s	Kap.I.	€ 5.146	n*	€ 10.292	n	€ 10.292	n	€ 10.292	n
3.2.5	Dongemond Sporthal	AO	s		€ 35.000	n	€ 35.000	n	€ 35.000	n	€ 35.000	n
3.3.1	Btw op exploitatie sport	WO	s		pm		pm		pm		pm	
Totaal					€ 100.146	n	€ 45.292	n	€ 45.292	n	€ 45.292	n

* In het 1ste investeringsjaar zijn de kapitaallasten 50%

Exploitatiebudgetten			Afschrijvings Termijn	Jaar van investering							
				2020		2021		2022		2023	
3.2.2	Handbalvelden Goodflooring-HMC (A)		i	15	pm	n					
3.2.4	Kunstgrasveld F.C. Right-Oh **		i	15	€ 130.000	n					
Totaal					€ 130.000	n					

** Er is reeds € 520.000 opgenomen in de begroting

Programma 4

Onderwijs

Missie

Elk kind heeft recht op een goede start en een goede toekomst, ongeacht wie je bent of waar je vandaan komt.

4.1 Speerpunten coalitieprogramma 2019-2022

- Solide onderwijshuisvesting draagt bij aan goed onderwijs.
- Wij willen duurzame onderwijshuisvesting aanbieden met aandacht voor klimaatbeheersing en de integrale kind-centra realiseren.
- In samenspraak met de schoolbesturen zijn wij gekomen tot een toekomstbestendig Integraal Huisvestingsplan.

4.2 Nieuw en bestaand beleid

Nieuw beleid

Gemeenten ontvangen van de overheid middelen voor gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid.

De middelen voor het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid zijn bedoeld voor peuters en basisschoolleerlingen. In de regel worden hier kinderen in de leeftijd van 2,5 tot en met 12 jaar mee bedoeld. Het grootste gedeelte van het budget wordt besteed aan voorschoolse educatie voor kinderen van 2,5 tot 4 jaar. Een kleiner gedeelte van het budget gaat (afhankelijk van het vastgestelde gemeentelijk beleid) naar (soms bovenschoolse) voorzieningen als

zomerscholen en schakelklassen voor kinderen van 4 jaar tot en met de leeftijd aan het einde van de basisschool.

Voor de financiering en de besteding van de middelen werd steeds een periode van 4 jaar gehanteerd. De laatste OAB-periode was van 2012 tot 2016, maar de jaren 2016, 2017 en 2018 heeft het rijk steeds de periode beleidsarm verlengd. Met ingang van het schooljaar 2018/2019 gaat er een nieuwe periode van start met nieuwe ontwikkelingen en nieuwe eisen vanuit het Rijk. Een nieuw onderwijsachterstandenbeleid voor de gemeente Geertruidenberg dient daarom te worden opgesteld.

Bestaand beleid

4.2.1 IHP

Het Integraal Huisvestingsplan is in april 2019 door de gemeenteraad vastgesteld. De budgetbehoefte is jaarlijks € 60.000 cumulatief. In beginsel staat dit gelijk aan een structurele verhoging van de OZB met 1% per jaar gedurende de looptijd van het IHP. Jaarlijks zal bezien worden of van de structurele OZB verhoging kan worden afgezien voor dat jaar. Voor 2020 kan ter dekking gedeeltelijk de schoolbegeleidingsdienst-budgetten worden ingezet. (Financieel-) onderzoek zal uitwijzen op welke wijze de verdere uitvoering van het IHP kan worden vormgegeven.

4.2.2 Subsidie onderwijsbegeleidingsdienst

Sinds 2008 valt schoolbegeleiding niet meer onder de taak van een gemeente, maar krijgen basisscholen rechtstreeks vanuit het rijk een lumpsum bedrag voor schoolbegeleiding. In onze gemeente is sinds 2008 de subsidie voor schoolbegeleiding voortgezet.

In 2018 was dit een bedrag van € 68.000. Vanaf 2019 is een bedrag van € 58.000 begroot. Omdat scholen zelf het geld voor onderwijsbegeleiding ontvangen kan deze gemeentelijke subsidie ook op een andere manier in onderwijs geïnvesteerd worden. Gezien er de komende jaren een forse taakstelling ligt op het gebied van onderwijshuisvesting zal de € 58.000 voor schoolbegeleiding gefaseerd ingezet worden bij de uitvoering van het integraal huisvestingsplan (IHP).

4.3 Risico's

Voor dit programma zijn geen risico's vermeld.

4.4 Financieel overzicht

4.4.1 Financiële mutaties

Exploitantiebudgetten		Wettelijk/ autonom/ambitie	i/s	Financiële doorwerking							
				2020		2021		2022		2023	
4.2.1	Financieringssysteem IHP	AO	s	€ 60.000	n	€ 60.000	n	€ 60.000	n	€ 60.000	n
	Financieringssysteem IHP	AO	s			€ 60.000	n	€ 60.000	n	€ 60.000	n
	Financieringssysteem IHP	AO	s					€ 60.000	n	€ 60.000	n
	Financieringssysteem IHP	AO	s							€ 60.000	n
4.2.2	Subsidie onderwijsbegeleidingsdienst	AO	s	€ -7.000	v	€ -34.000	v	€ -58.000	v	€ -58.000	v
Totaal				€ 53.000	n	€ 86.000	n	€ 122.000	n	€ 182.000	n

Programma 5

Mens, Zorg en Inkomen

Missie

We zijn en blijven een sociale gemeente. De zorg aan het individu staat voorop. Zorg en sociaal beleid worden op een nieuwe manier georganiseerd. De gemeente speelt hierbij een belangrijke rol.

5.1 Speerpunten coalitieprogramma 2019-2022

- Iedereen krijgt de zorg die nodig is.
- Het participatiebeleid blijft op niveau. Waar nodig zal dit beleid verder vorm krijgen.
- We optimaliseren het armoedebelief en de schuldhulpverlening.
- We ondersteunen initiatieven voor concrete jeugdactiviteiten.
- Het mogelijk maken dat kwetsbare inwoners in onze gemeente zo lang mogelijk zelfstandig thuis kunnen blijven wonen.

5.2 Nieuw en bestaand beleid

Nieuw beleid

Niet van toepassing.

Bestaand beleid

Algemeen

Bestendiging en verbinding

Voor de transformatie van het sociaal domein hanteren we een driesporenbenadering. Vanuit deze benadering zijn in de afgelopen jaren een groot aantal projecten gestart. Sommigen hiervan lopen nog en zullen ook in 2020 (en volgende jaren) doorlopen. Daarnaast zien we voor de komende jaren de nodige ontwikkelingen op ons afkomen, zoals bijvoorbeeld de decentralisatie Beschermd Wonen. In 2020 willen wij ons beleid meer bestendigen en ons met name richten op de noodzakelijke verbindingen tussen de verschillende onderdelen van het sociaal domein. Dit moet o.a. resulteren in een Beleidsplan 3D en op termijn in een 3D begroting/verordening. De focus zal in 2020 ook liggen op kwaliteit, waarbij we ons steeds de vraag stellen of alle projecten voldoende bijdragen aan de speerpunten uit het raadsprogramma. Hieronder komen we daarop terug.

Versterking 0de lijn/ groei wmo maatwerkvoorzieningen/ kostenontwikkeling en -beheersing

In het kader van de decentralisaties hebben de gemeenten de opgave om de 0de lijn en hun algemeen toegankelijke voorzieningen te versterken met onder andere het doel om het beroep op de (duurdere) maatwerkvoorzieningen en specialistische zorg te verminderen.

In de jaarrekening 2018 hebben wij reeds aangegeven dat we deze veronderstelling (vooralsnog) niet bewaarheid zien worden. Dit ondanks dat we fors investeren in de versterking van de 0de lijn/ algemene voorzieningen (programma Langer Thuis, buurtsportcoach, ontmoetingspunten in de wijk, mantelzorgbeleid etc.). We

zien het beroep op maatwerkvoorzieningen (onder andere WMO begeleiding en jeugdhulp) eerder toenemen dan afnemen, met alle forse kostenverhogingen van dien. Ook nieuw ingezet rijksbeleid, waaronder de invoering van het abonnementstarief, versterkt de vraag naar maatwerkvoorzieningen. We investeren nu én in de versterking van onze algemene voorzieningen én blijven geconfronteerd worden met kostenverhoging op het gebied van onze maatwerkvoorzieningen.

Vraag is in hoeverre de gemeente deze situatie langer wil en ook kan (financiële draaglast) continueren, nog los van de vraag welke mogelijkheden de gemeente heeft om deze situatie te beïnvloeden. Hieronder komen wij hierop terug.

5.2.1 Spoor 1.

Vormgeving van een optimale toegang sociaal domein

Twee toegangen sociaal domein

In 2020 is de toegang ingericht zoals in het visiedocument 'naar een optimale toegang sociaal domein' is beschreven (loket Werk, Inkomen en Zorg). Dit betekent een gemeentelijke toegang voor 0 tot 18 en een toegang voor 18 jaar en ouder onder één dak.

Samenwerkende welzijnsorganisaties

In 2019 is een BCF uitvoeringsovereenkomst gesloten met de samenwerkende welzijnsorganisaties (Trema, MEE, SWOG en Surplus). Op basis daarvan worden voortgangsgesprekken gehouden. Het begin is gemaakt, maar met de organisaties is afgesproken dat er wel nog verbeterlagen worden gemaakt (betere beschrijving van de te bereiken resultaten en de daarbij passende indicatoren én meer integrale aanpak en samenwerking op onderdelen).

Afspraak is dat een en ander resulteert in een bijgestelde offerte

voor 2020. We gaan ervan uit dat het benodigde subsidiebudget binnen het opgenomen bedrag in de meerjarenraming blijft.

Ontwikkelingen CJG

De organisatiestructuur van het Centrum Jeugd en Gezin (CJG) is gewijzigd van een netwerkorganisatie naar een bedrijfsvoering organisatie. Voor 2020 willen wij de zorg continueren en optimaliseren onder deze nieuwe organisatievorm. Ook zal het CJG samen met het loket Werk, Inkomen en Zorg zijn gehuisvest op een nieuwe locatie. Het CJG en zitten dan fysiek onder één dak.

Verbinding Participatiewet, Wmo en Jeugdwet

Via de samenwerking in het loket Werk, Inkomen en Zorg is de verbinding tussen Wmo en Participatie versterkt. Voor een goede samenwerking dienen werkwijzen op elkaar te zijn afgestemd. Om die reden zijn een aantal gemeenten in Nederland aan de slag (gegaan) met het opstellen van een integrale verordening Sociaal domein. In Geertruidenberg willen wij op basis van de eerste ervaringen gefaseerd toewerken naar een integraal stelsel van verordeningen en beleidsregels of integrale verordening Sociaal domein.

5.2.2 Spoor 2.

Het organiseren van effectieve zorg en ondersteuning

Beleidsplan 3D

In mei 2019 hebben wij de projectopdracht 'opstelling Beleidsplan 3D sociaal domein' vastgesteld. Uw raad is hiervan in kennis gesteld via een raadpleegbrief. Zoals in deze raadpleegbrief aangegeven is, wordt voor de hieraan verbonden kosten (onder andere aantrekken projectleider) een extra incidenteel budget gevraagd van €49.000 voor 2020. Ter aanvulling: het restant budget voor 2019 ad € 22.592 van dit project wordt meegenomen via administratieve verwerking in de TURAP-2 2019.

Plan van aanpak 16-27

Uit onderzoek blijkt dat de meeste verbeterpunten zich bevinden

op de overgangspunten van Jeugdwet naar Wmo en/of Participatiewet. Voor Geertruidenberg is dat aanleiding om, naast het versterken van de samenwerking tussen Participatie en Wmo, de focus te verleggen naar het overgangsmoment tussen de drie wetten. Kwetsbare jongeren gaan op hun 18e van de 'beschermende' Jeugdwet over naar de Wmo en Participatiewet. Wetten die meer eigen initiatief verwachten. Kwetsbare jongeren blijken in deze fase veel baat te hebben bij een sluitende en integrale ondersteuning van professionals en begeleiding op diverse leefdomeinen. Daarmee wordt escalatie van problematiek (o.a. schulden, verslaving) voorkomen. Gemeente Geertruidenberg wil aanvullend op of via het regionale Actieprogramma Zorg voor de Jeugd, werken aan integrale ondersteuning van 16-27 jarigen.

Voor de ontwikkeling van deze integrale ondersteuning wordt een incidenteel ontwikkelbudget van € 20.000 gevraagd.

Langer Thuis/kernenaanpak

In het kader van project 7 kernenaanpak Langer Thuis is Raamsdonksveer-Zuid eind 2018 als eerste kern bezocht. De input vanuit deze bijeenkomst(-en) wordt momenteel verwerkt tot een plan van aanpak. Het gaat bijvoorbeeld om uitdagingen, gericht op het verminderen van vraagverlegenheid en eenzaamheid, meer levensloopbestendige woningen en kleinschalige en beschutte woonvormen alsmede een aantal kleinere acties, die snel en direct kunnen leiden tot verbeteringen van het langer zelfstandig wonen in de wijk. Om deze 'quick wins' te kunnen realiseren, gaan we voortsnog uit van een benodigd uitvoeringsbudget á € 50.000 voor de kern Raamsdonksveer-Zuid.

Hulp bij het Huishouden

De tarieven Hulp bij het Huishouden zijn in 2018 en 2019 verhoogd naar aanleiding van de cao-wijzigingen. Uw raad is hierover geïnformeerd, zie raadinformatiebrief d.d. 27-11-2018. Voor 2020 is afgesproken om uit te gaan van een index. De exacte index is nog niet bekend, maar verwachting is dat dit leidt tot meerkosten van € 70.000 per 2020, deze kosten worden in beginsel gedekt

door de algemene uitkering. Daarnaast zien we op dit moment een kostenstijging van de tariefsverhoging die ook in 2020 doorwerkt. Hiervoor ramen we € 140.000.

Wmo-Begeleiding

Na een aarzelende start in 2015 zien we het beroep op deze maatwerkvoorziening de afgelopen jaren fors stijgen. In 2019 zagen we ons daarom genoodzaakt om hiervoor de begroting te verhogen. Op basis van de huidige omzetgegevens zien we voor 2020 weer een tekort van € 240.000.

Beschermde wonen

De decentralisatie van Beschermde wonen is voorzien voor 1 januari 2021. In 2018 is de visienota Opvang en Bescherming in de Regio Breda vastgesteld. De uitwerking en met name de implementatie hiervan zal in 2020 plaatsvinden.

Praktijkondersteuner huisartsen jeugd

Om de toegang bij de huisartsen optimaal in te richten is het van belang dat binnen de huisartsenpraktijken voldoende tijd en aandacht is voor vraagverheldering en (waar passend) de mogelijkheid tot het direct inzetten van laagdrempelige, kortdurende begeleiding. Hiermee kan enerzijds onnodige inzet van specialistische zorg worden voorkomen en anderzijds veel gerichter worden doorverwezen bij complexe problematiek. Hieraan wordt een impuls gegeven door de inzet van een POH-jeugd (praktijkondersteuner huisartsen jeugd). De pilot voor de inzet POH-jeugd eindigt per 31 december 2020 en de evaluatie van deze pilot staat gepland in de zomer van 2020.

Integrale aanpak schuldhulpverlening

Schuldhulpverlening is onderdeel van het loket Werk, Inkomen en Zorg en daarmee integraal onderdeel van de dienstverlening Sociaal domein. De ontwikkeling van breder kijken heeft geresulteerd in nieuwe (landelijke) inzichten betreffende integrale aanpak schuldhulpverlening. Hierin wordt met een breder ondersteuningsaanbod

gewerkt. Daarnaast wordt explicieter dan voorheen rekening gehouden met factoren als stress door financiële problemen, capaciteiten van mensen en drempels in de hulpverlening. In 2020 wordt verkend of deze nieuwe inzichten meerwaarde hebben en passend zijn voor Geertruidenberg. Voor het experimenteren met nieuwe ondersteuningsvormen wordt voor 2020 en 2021 € 10.000 gevraagd.

Inburgering

Het Rijk heeft een stelselwijziging voor inburgering aangekondigd. Met ingang van 1 januari 2021 wordt de nieuwe wet Inburgering van kracht. Het nieuwe inburgeringsstelsel is meer gericht op het ontzorgen en activeren van vergunninghouders. Vanaf het eerste moment worden taalonderwijs en participatie onderdeel van de inburgering. Gemeenten worden aangespoord om tijdig te starten met de voorbereiding op de nieuwe wetgeving. In samenwerking met gemeenten Oosterhout, Altena en Drimmelen is een aanvraag ingediend voor het pilotprogramma Veranderopgave inburgering van het ministerie van SZW. Of de aanvraag wordt gehonoreerd, wordt zomer 2019 bekend. Door de stelselwijziging staat 2020 in het teken van de voorbereiding op de nieuwe wetgeving. Het ministerie heeft aangekondigd dat gemeenten extra middelen ontvangen voor de voorbereiding. Het uitgangspunt is dat de voorbereiding uit deze extra middelen wordt bekostigd. Deze extra middelen dienen voor dit doel te worden gereserveerd.

5.2.3 Spoor 3.

Versterking burgerinitiatief en zelforganisatie

Right to challenge

Burgerinitiatief en eigenaarschap onder de inwoners wordt gestimuleerd en versterkt. In het in 2018 vastgestelde subsidieprogramma Sociaal Domein is structureel budget vrij gemaakt om burgerinitiatief en Right to Challenge (het recht om uit te dagen) te stimuleren. Daarvoor kan een aanvraag voor een projectsubsidie worden gedaan. Om de bekendheid van Right to Challenge te vergroten wordt ingezet op communicatie over de pilot.

Subsidiebeleid

In het subsidiebeleid Sociaal Domein is bepaald dat jaarlijks in de begroting de subsidieplafonds voor het komende jaar worden vastgesteld. Voor 2020 gaat het om:

- Waarderingsubsidies € 7.500 (voor incidentele waarderingsubsidies)
- Projectsubsidies € 30.000

Eén en ander komt voort uit het raadsbesluit van 22 februari 2018.

Kostenontwikkeling sociaal domein

Zoals hiervoor al is aangegeven hebben we in de afgelopen jaren fors geïnvesteerd in algemene voorzieningen, maar heeft dit niet direct geleid tot afname van het beroep op maatwerkvoorzieningen. Het tegendeel lijkt eerder aan de orde en ook door invoering van maatregelen als het abonnementstarief zien we het beroep op de Wmo toenemen. Op dit moment wordt op Wmo-Dongemond-niveau een gezamenlijke analyse gemaakt welke mogelijke beheersmaatregelen er zijn om deze kostenontwikkeling te beïnvloeden.

De uitgaven aan Bijzondere Bijstand zijn de afgelopen jaren opgelopen en leiden tot overschrijdingen. Op basis van de uitkomsten Evaluatie Kindregeling en Verkenning Schuldhulpverlening willen we hierop maatregelen te treffen die overschrijding in 2020 moet voorkomen.

Regionale samenwerking jeugd

De gemeenten in regio WBO werken sinds de decentralisatie per 2015 samen op het gebied van Jeugdzorg. Hiervoor is een dienstverleningsovereenkomst opgesteld. Aanvankelijk leek de gezamenlijke inkoop van Jeugdhulp effectief en efficiënt te verlopen voor de regio. In de loop van 2016 echter bleek dat gemeenten met (oplopende) tekorten werden geconfronteerd en steeg de behoefte aan meer sturing hierop. Het regionaal samenwerkingsverband blijkt in de huidige vorm onvoldoende in staat om invulling te geven aan de oorspronkelijke en nog steeds geldende wens om effectief

en efficiënt in te kopen en de gesloten contracten met aanbieders navenant te managen. Herziening van de (invulling van de) samenwerking is daarom noodzakelijk en dit wordt in 2020 verder ingevuld.

Beleidskader Jeugd

Op regionaal niveau wordt een beleidskader jeugd opgesteld. De uitwerking en met name de implementatie hiervan zal in 2020 plaatsvinden.

Kindregeling

Sinds oktober 2017 heeft gemeente Geertruidenberg een Kindregeling. Deze regeling geeft kinderen, uit gezinnen met een laag inkomen, een budget voor maatschappelijke participatie (sport, cultuur, uitjes, kleding etc.). Bij de vaststelling van de regeling is besloten om de regeling in 2018 te evalueren. Uit deze evaluatie is gebleken dat huidige regeling voor zowel cliënten, ketenpartners als gemeente administratief bewerkelijk is. Het voornemen is de regeling, via een app, gebruiksvriendelijker, efficiënter en doelmatiger te maken. Wij vragen hiervoor een incidenteel investeringsbudget van € 25.000,-. Door het administratieve proces via de app te automatiseren, wordt aanzienlijk bespaard op de ambtelijke inzet. De inschatting is dat de investering zich in twee en een half jaar terugverdient door een besparing op ambtelijke uren.

5.3 Risico's

5.3.1 Abonnementstarief Wmo

Het abonnementstarief wordt in 2020 definitief ingevoerd. Dit betekent dat we fors minder eigen bijdragen zullen ontvangen. Inmiddels is bekend dat we hiervoor slechts voor 50% door het Rijk gecompenseerd zullen worden. Afgezien hiervan zal naar verwachting de invoering van dit voordelige tarief ook een aanzuigende werking hebben op de aanvragen voor maatwerkvoorzieningen en dan met name die van de hulp bij het huishouden en de begeleiding.

5.3.2 Wmo begeleiding

Nog afgezien van aller autonome ontwikkelingen die de toename van aanspraak op deze voorzieningen tot gevolg hebben, zoals toenemende vergrijzing en extramuralisering van zorg, ondervinden we ook steeds meer de gevolgen van de wijzigingen in de GGZ. Ook een dreigende beleidswijziging Beschermd Wonen van de huidige regiogemeente Breda kan tot een toename van kosten leiden.

5.3.3 Wmo hulp bij het huishouden

Los van de eerder genoemde meerkosten en het mogelijk toenevende beroep op Hulp bij het Huishouden door het abonnementstarief, zien we nog twee risico's:

- Eventuele tariefaanpassingen naar aanleiding van de nieuwe cao na 1 juli 2019 (de huidige cao heeft een looptijd tot en met 30 juni 2019). Om dit risico te beperken is in het tarief 2019 al een indexering meegenomen.

- De mogelijkheid dat het ziekteverzuim en de inschaling meer dan de bandbreedte van 2.5% afwijken van het tarief 2020 na indexering. In dat geval moeten we het tarief daarnaar aanpassen.

5.3.4 Participatie begeleiding naar werk

We nemen enerzijds een stijging in kosten bij participatie (begeleiding naar werk) waar en zien anderzijds een afname van klanten met een OZB. Wat de financiële gevolgen hiervan zijn is nog niet bekend.

5.3.5 Loket Werk, Inkomen en Zorg

Het Loket Werk, Inkomen en Zorg is op 11 maart 2019 gestart. In de 2e helft van 2019 vindt een evaluatie plaats waarbij tevens wordt gekeken of en in welke mate de beschikbare middelen toereikend zijn voor het bereiken van de gestelde doelen.

5.4 Financieel overzicht

5.4.1 Financiële mutaties

Exploitatiebudgetten		Wettelijk/ autonoom/ ambitie	i/s		Financiële doorwerking							
					2020		2021		2022		2023	
5.2.2	Beleidsplan 3D	WO	i		€ 49.000	n						
5.2.2	Integrale ondersteuning jongeren 16-27 jaar	AM	i		€ 20.000	n						
5.2.2	Kernenaanpak Langer Thuis	AM	i		€ 50.000	n						
5.2.2 / 5.3.2	Wmo begeleiding	AM	s		€ 240.000	n	€ 240.000	n	€ 240.000	n	€ 240.000	n
5.2.2	Integrale aanpak schuldhulpverlening	AM	i		€ 10.000	n	€ 10.000	n				
5.2.3	Kindregeling	AM	s	Kap.l.	€ 2.656	n*	€ 5.313	n	€ 4.313	n	€ 3.313	n
5.3.3	Wmo hulp bij het huishouden	AM	s		€ 140.000	n	€ 140.000	n	€ 140.000	n	€ 140.000	n
Totaal					€ 511.656	n	€ 395.313	n	€ 384.313	n	€ 383.313	n

* In het 1ste investeringsjaar zijn de kapitaallasten 50%

Investeringsbudgetten			Afschrij- vings Termijn	Jaar van investering							
				2020		2021		2022		2023	
5.2.3	Kindregeling		i	5	€ 25.000	n					
Totaal					€ 25.000	n					

Programma 6

Gemeentelijke gebouwen, Monumenten, Kunst en Cultuur

Missie

We gaan zorgvuldig om met onze gebouwen en de vele monumenten in onze gemeente.

6.1 Speerpunten coalitieprogramma 2019-2022

- We maken optimaal gebruik van onze gemeentelijke gebouwen. Er is aandacht voor het onderhoudsniveau van deze gebouwen en we stimuleren het gebruik van het erfgoed.
- Op basis van een business case wordt richting gegeven aan de toekomst van de Schattelij.
- We zetten ons in voor het behoud en de ontwikkeling van onze culturele infrastructuur.
- We gaan zorgvuldig om met het behoud van de eigen monumenten.

6.2 Nieuw en bestaand beleid

Nieuw beleid

Niet van toepassing

Bestaand beleid

6.2.1 75 jaar bevrijding

In de periode 2019-2020 viert Nederland 75 jaar bevrijding. Gemeente Geertruidenberg is in 2019 bevrijd. Dit wordt in 2019 herdacht. De bevrijding mag echter ook gevierd worden. Dit vindt plaats op 5 mei 2020. Met en voor inwoners wordt er een bevrijdingsconcert georganiseerd.

6.2.2 Erfgoed

De bestedingen voor erfgoed in 2017 t/m 2019 bedragen jaarlijks gemiddeld circa € 24.000. Om ook in de toekomst slagvaardig en adequaat erfgoeddoelen te kunnen behartigen, zoals bedoeld in de Erfgoednota (2016), wordt extra erfgoedbudget gevraagd vanaf 2020. Voorgesteld wordt om jaarlijks: € 12.500 naar de exploitatie en € 12.500 te storten in de reserve, waarbij niet bestede bedragen een reserve opbouwen voor grotere projecten op het gebied van erfgoeddoelen tot maximaal € 100.000.

Het structurele jaarlijkse erfgoedbudget bedraagt momenteel € 3.200. Er is een reserve monumenten van € 48.000. In de jaren 2017 en 2018 is jaarlijks extra € 25.000 beschikbaar gesteld voor erfgoed.. Hiervan besteed in 2017: € 22.807 en in 2018: € 12.116.

Het restantbudget (€ 15.000) van 2018 is overgeheveld naar 2019. Al besteed in 2019: € 8.113. Nog te verwachten bestedingen in 2019: € 27.240 (o.a. project Klokkenstoel). Hiernaast zal in 2019, afhankelijk van besluitvorming, voor het project voor het beleef-

baar maken van het kasteel, geheel of bijna geheel het resterende erfgoedbudget gebruikt moeten worden.

6.3 Risico's

6.3.1 Duurzaam Meerjarenonderhoudsplan 2020-2029

Op 26 maart 2019 is een presentatie gegeven inzake actualisering Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) aan de raad. Tijdens de presentatie is aangegeven dat door aankoop en het opnieuw activeren van panden, maar ook het uitvoeren van doorgeschoven onderhoud de huidige storting van € 225.000 volstrekt niet toereikend zal zijn. De prognose is nu dat deze met ca. € 500.000/jaar verhoogd zou moeten gaan worden. Daarnaast heeft de raad tijdens de presentatie verzocht om het MJOP om te zetten naar een (Duurzaam) MJOP en te laten aansluiten op het gemeentelijk duurzaamheidsbeleid. De kosten voor een (Duurzaam) Meerjarenonderhoudsplan ((D)MJOP) kunnen hoger uitvallen omdat er mogelijke duurzame investeringen gedaan moeten worden welke nader onderzocht moeten worden. Omdat de jaarlijkse storting mede afhankelijk is van de besluitvorming omtrent behouden of afstoten van gemeentelijke gebouwen is het nu nog niet mogelijk om exacte cijfers te noemen. Eerst nadat het beleid rondom behouden of afstoten is vastgesteld kan een betrouwbare prognose worden gegeven. Daarbij speelt tevens dat onderzocht wordt of bepaalde onderhoudsvoorzieningen kunnen worden aangemerkt als investeringen, bijvoorbeeld duurzaamheidsinvesteringen zodat op het bedrag kan worden afgeschreven. Door de complexiteit rondom aspecten als: duurzaamheid, de financiële opgave én eigendom vastgoed, die

het (D)MJOP raken is er vooralsnog in afwachting het vorenstaande voor de actualisatie van het (D)MJOP een pm-post opgenomen. In het kader van de gezamenlijke opdracht van het College en de Raad zal er ten tijde van de sessies (medio augustus) een nadere toelichting gegeven kunnen worden over de financiële gevolgen en de beargumentatie van keuzes die gemaakt moeten worden voor het (D)MJOP.

6.3.2 Sleutelbeheersysteem gemeentelijke gebouwen

In het kader van de AVG dienen sleutels van de gemeentelijke gebouwen beveiligd te zijn voor onbevoegden en dient geregistreerd te zijn waar de uitgeven sleutels zich bevinden. Om dit goed te kunnen beheren dient een sleutelbeheersysteem aangeschaft te worden.

6.4 Financieel overzicht

6.4.1 Financiële mutaties

Exploitatiebudgetten		Wettelijk/ autonom/ ambitie	i/s	Financiële doorwerking							
				2020		2021		2022		2023	
6.2.1	Viering 75 jaar bevrijding	AM	i	€ 30.000	n						
6.2.2	Erfgoed	AM	s	€ 25.000	n	€ 25.000	n	€ 25.000	n	€ 25.000	n
6.3.1	Duurzaam Meerjarenonderhoudsplan 2020-2029	AO	s	pm		pm		pm		pm	
6.3.2	Sleutelbeheersysteem gemeentelijke gebouwen	WO	i	€ 15.000	n	€ 15.000	n				
Totaal				€ 70.000	n	€ 40.000	n	€ 25.000	n	€ 25.000	n

Programma 7

Dienstverlening en Bedrijfsvoering

Missie

De gemeente stimuleert en ondersteunt de eigen kracht en initiatieven van inwoners en ondernemers. Wij opereren als een betrouwbare, verbindende partner en waar mogelijk in (sub) regionaal verband, vanzelfsprekend als collegiaal bestuur. Eigentijdse dienstverlening, transparant in communicatie en slim organiseren, daar gaat het om.

7.1 Speerpunten coalitieprogramma 2019-2022

- Onze klanten voelen zich gehoord, omdat wij bereikbaar zijn en betrouwbaar.
- Wij voeren een heldere en actieve communicatie in producten, dienstverlening en contacten.
- Wij bieden innovatieve dienstverlening aan.
- Wij werken samen waar dat kan, eventueel onder eigen regie als dat volgens ons moet.
- Wij organiseren maandelijks spreekuren in de wijk. Aanbellen bij inwoners hoort daarbij.
- In de ambtelijke organisatie zijn de principes van project- en programmamanagement uitgerold en is participatie bij beleidsvorming en – uitvoering het uitgangspunt.
- Kinderen geven de gemeente raad. Wij gaan onze jeugd frequent bezoeken en betrekken bij ons beleid

7.2 Nieuw en bestaand beleid

Nieuw beleid

7.2.1 Gemeentelijke dienstverlening

In de begroting 2019 hebben wij hierover onder meer het volgende opgemerkt:

Wij zijn een bereikbare gemeente, met kundige en betrokken medewerkers, die zaken slagvaardig, deskundig en snel oppakt en afhandelt. De buurt kennen en door de buurt gekend worden is daarbij van belang, net als oog voor hen die ondersteuning nodig hebben, zonder onnodige bemoeienis. De lijnen tussen de inwoners en ondernemers en de gemeente zijn kort en de persoonlijke contacten zijn warm.

In voorbereiding is een gemeentelijke dienstverleningsvisie, waarin we onze dienstverlening nader concretiseren. Hierbij stellen we de klantreis van onze inwoners, ondernemers een maatschappelijk partners centraal. Dit uitgangspunt hanteren we op dit moment al bij het opzetten van onze nieuwe website die vanaf januari 2020 gereed zal zijn, waarbij wij de digitale klantreis centraal stellen. In de Gemeentewinkel krijgt de dienstverlening in 2020 verder vorm als gevolg van de komst van de Omgevingswet (zie ook 7.2.7).

7.2.2 Ontwikkeling organisatie

Het daadwerkelijk centraal stellen van onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners vergt ook een organisatieontwikkeling. De visie van de organisatie is erop gericht een wendbare organisatie te zijn, zodat we optimaal kunnen schakelen op de veranderingen vanuit de samenleving en daardoor een verbinden-

de partner kunnen zijn.

Voor het zijn van een wendbare organisatie vraagt dit 2 zaken van ons:

- Zelf organiserend vermogen
- Opgavegericht werken

Dit vanuit de gedachte dat de maatschappelijke opgaves de start vormen van ons werk. Samen met bestuur, inwoners, maatschappelijke partners en ondernemers moeten we onze medewerkers inzetten op hun talenten. Van onze medewerkers vraagt dit persoonlijk leiderschap. Deze lijn vertalen we in projecten onder andere in onze HR beleidsagenda en andere projecten die bijdragen aan het realiseren van deze visie. Vanuit teamontwikkeling en een proces- en mensgerichte rol door het management ontwikkelen we richting van meer zelforganiserende sterke teams.

7.2.3 Werkgeverschap, functiebeschrijvingen en waarderungen

In 2019 actualiseren we de functiebeschrijvingen en sluiten we aan bij het sectoraal functiewaarderingssysteem voor gemeenten (HR 21). Op dit moment wordt dit project uitgewerkt. Het mogelijke effect hiervan op de salarislasten is nog niet bekend, maar we houden rekening met een stijging (zoals in de begroting 2019 bij risico's ook is aangegeven). Op basis van de eerste uitkomsten schatten we in dat de stijging van de salariskosten onder het bedrag van €100.000 blijft wat we in de risicoparagraaf genoemd hebben. We nemen daarom in de Kadernota €100.000 mee in de doorrekening van de kosten. Als gevolg van periodieke verhogingen voor medewerkers die in een hogere functieschaal terecht komen zal het bedrag in opvolgende jaren oplopen. In meerjarenperspec-

tief is hiermee nog geen rekening gehouden. Dergelijke mutaties zijn namelijk standaard onderdeel van het geheel van mutaties (uitbreiding / inkrimping/ cao ontwikkelingen) die meegenomen worden bij de jaarlijkse integrale beoordeling en vaststelling van onze personeelsbegroting.

7.2.4 Personele ontwikkelingen

a) Cao ontwikkelingen

De gemeente Geertruidenberg volgt de car-uwo. De huidige CAO heeft een looptijd tot 1 januari 2019. In de begroting 2019 en verder zijn wij uitgegaan van een loonstijging van 3% en een stijging van de werkgeverslasten van 1%, totaal 4%. Op dit moment is er nog geen nieuwe CAO, dus voorlopig houden we deze percentages aan. Omdat verwacht wordt dat de looptijd van de Cao zal doorlopen tot medio 2020 wordt een beperkte loonstijging ingeschat.

b) Uitbreiding formatie/tijdelijke inzet

Zoals in de Tussenrapportage 2019 - 1 al is aangegeven constateren we in de ambtelijke organisatie dat er op een aantal vlakken een verschil ontstaat tussen de resultaten die gehaald moeten worden en de beschikbare capaciteit/formatie die daarvoor beschikbaar is. Voor de tweede helft van 2019 hebben we daarom in de turap een bedrag van incidenteel € 148.000 opgenomen om de knelpunten in 2019 te dekken. Een deel van de knelpunten in capaciteit en activiteit is meerjarig of structureel. Deze knelpunten zijn hier ter afweging meegenomen voor 2020 en waar nodig verder. Hieronder zijn de knelpunten voor 2020 en verder toegelicht:

Knelpunten

7.2.5 Formatie DIV

Ondersteuning om te kunnen voldoen aan de Archiefwet.

De formatie van DIV per 1-7-2019 structureel uit te breiden met 1,36 fte = 49 uur per week (kosten € 78.000 per jaar).

Toelichting:

In 2008 registreerden we nog een kleine 4.000 documenten. In 2018 is dat aantal toegenomen naar ruim 140.000 documenten. Ondanks de slagen die zijn gemaakt op het gebied van digitalisering komen de medewerkers van DIV niet meer toe aan de volledige uitvoering van al hun taken. Naast de registratietoename wordt dit mede ingegeven doordat de beoogde efficiencyvoordelen van invoering van zaakgericht werken niet volledig worden gehaald. In het Verslag Ten Behoeve van Horizontale Verantwoording 2018 constateert onze gemeentearchivaris een discrepantie tussen de sterke registratietoename en de niet evenredige groei van de formatie. Ze geeft aan dat als gevolg van deze disbalans achterstanden zijn geconstateerd die betrekking hebben op vernietiging en digitale dossiervorming." Monitoring van voldoende formatie is een punt van aandacht"

Voor het wegwerken van achterstanden bij DIV incidenteel vanaf medio 2019 tot medio 2020 personeel in te huren (2.700 uur a € 40 = totaal € 108.000).

Toelichting:

Om de achterstanden die in de afgelopen jaren ontstaan zijn door capaciteitsgebrek weg te werken is tijdelijk extra inzet nodig. Om alle (wettelijk verplichte) werkzaamheden goed, tijdig en volledig uit te kunnen voeren heeft DIV extra formatie nodig. Ook is (incidenteel) menskracht nodig om achterstanden in te halen.

7.2.6 Verkeer

De formatie van verkeer voor een periode van 3 jaar vanaf 2020 met 36 uur per week in de functie van Beleidsmedewerker B (kosten € 73.000 – schaal 9).

Toelichting:

Het takenpakket van de beleidsmedewerker verkeer is in de afgelopen jaren gegroeid en gewijzigd. Bestuurlijke ambities in combinatie met de input vanuit de samenleving (de mondigheid van de

inwoners is hierop zeker van invloed), die draagvlak bij het bestuur heeft gekregen, is sprake van een toename van verkeer specifieke werken en projecten. Hierbij moet worden gedacht aan:

- Parkeerwerkgroep centrum
- Optimalisatie parkeerterrein Lidl
- Centrumplan Markt Geertruidenberg
- Projecten Dombosch.
- Verkeersmaatregelen sluipverkeer lint Raamsdonk
- Extra ondersteuning nieuwbouwprojecten

De afgelopen jaren is de toename van werkzaamheden opgevangen met externe inhuur. We verwachten echter dat deze extra werkzaamheden in combinatie met de taken rondom knooppunt Hooipolder in de komende 3 jaar om extra inzet zullen blijven vragen.

7.2.7 Gemeentewinkel

Verandermanager

Bij het team Wabo/cluster Gemeentewinkel een verandermanager in te zetten voor 26 uur per week voor een periode van 2 jaar vanaf medio 2019. De kosten van 104.000€ per jaar (€ 52.000 in 2019, € 104.000 in 2020, € 52.000 in 2021).

Toelichting:

Team Wabo staat in de komende jaren voor een aantal uitdagingen waarbij begeleiding nodig is.

In de komende jaren moeten het team Wabo aan de slag met de invoering van het verbeterplan wat eind 2018/begin 2019 is opgesteld. En de omgevingswet moet geïmplementeerd worden. Het team heeft hierbij begeleiding nodig. De doorontwikkeling van de dienstverlening van de gehele gemeentewinkel inclusief Wabo vraagt om de nodige inzet en begeleiding. In het bijzonder omdat deze mede afgestemd moet worden op de nieuwe Omgevingswet. De verandermanager neemt een aantal taken van de ondersteunend clustermanager over met de verwachting dat het cluster na 2 jaar dermate zelforganiserend is. Dat het voor de clustermanager

behapbaar is om de aansturing zonder ondersteuning uit te voeren. De rol van ondersteunend clustermanager vervalt per 31-12-2019 (dit was een tijdelijke functie op basis van raadsbesluit sociaal domein).

7.2.8 Klantmanager Inkomen

De tijdelijke inzet van de klantmanager Inkomen voor 11 uur per week te verlengen met een periode van 2 jaar vanaf 2020. De kosten hiervoor zijn €21.600 per jaar voor 2020 en 2021.

Toelichting:

Als vervolg op de extra inzet voor een periode van 2 jaar waarover de gemeenteraad op 26 oktober 2017 een besluit heeft genomen, stellen we een tijdelijke formatie uitbreiding voor een periode van 2 jaar voor. Extra inzet blijft nodig. Zo zien we bijvoorbeeld enerzijds een afname van het klantenbestand, maar zien we aan de andere kant een toename aan bezwaar- en beroepschriften. Ook geldt dat daar waar bijvoorbeeld meer wordt ingezet op fraudebestrijding, het werk van de inkomensconsulenten en juridisch kwaliteitsmedewerker toeneemt. Deze tijdelijke uitbreiding geeft de gelegenheid daar waar nodig flexibel formatie in te zetten en af te schalen als dat vanwege ontwikkelingen nodig is. Het beschikbare budget wordt dan ook flexibel ingezet om het dienstverleningsniveau te kunnen waarborgen. Daar waar afgelopen jaren sprake was van een tijdelijke urenuitbreiding van 22 uur per week, wordt dit gehalveerd en wordt volstaan met 11 uur per week.

Algemeen

7.2.9 Functionaris gegevensbescherming

Vanaf 1 januari 2020 de functie van functionaris gegevensbescherming structureel in de formatie op te nemen voor 26 uur per week. De kosten hiervoor zijn €52.000 per jaar.

Toelichting:

Een functionaris gegevensbescherming is een verplichte, wettelijke

rol binnen de organisatie (op basis van de AVG). Op 20 februari 2018 heeft het college een besluit genomen over de tijdelijke invulling van deze functie. We stellen nu voor deze structureel in te vullen. In de afgelopen jaren is ervaring opgedaan en op basis daarvan lijkt 26 uur per week inzet van een functionaris gegevensbescherming aangevuld met 8 uur per week privacy officer voor een organisatie als deze passend en noodzakelijk.

7.2.10 Privacy officer

De privacy officer is noodzakelijk voor uitvoering van diverse taken op gebied van de AVG. In de praktijk blijkt dat er continu juridische inzet nodig is om de uitgangspunten van AVG op een goede manier in onze organisatie op te pakken

Toelichting:

Op 20 februari 2018 heeft het college een besluit genomen over de tijdelijke invulling van deze functie. Wij verwerken veel persoonsgegevens. De AVG verplicht ons om hier zorgvuldig mee om te gaan. Dit betekent dat er altijd de afweging gemaakt moet worden of persoonsgegevens verwerkt mogen worden en in welke hoeveelheid. Dit is vaak een juridische afweging. De privacy officer is de vraagbaak binnen onze organisatie en kan de medewerkers o.a. adviseren over deze afweging. Verder stelt de privacy officer de privacy beleidstukken op en draagt zij bij aan de bewustwording binnen onze organisatie. In het afgelopen jaar is gebleken dat acht uur in de week voldoende ruimte biedt om uitvoering te geven aan deze functie (in de opstartfase was meer dan 8 uur per week nodig, die fase zijn we nu echter voorbij). Daarbij is wel cruciaal dat er nauw samen gewerkt wordt met de privacy officers van de buurgemeenten en de FG.

7.2.11 Preventiemedewerkers

De rol van preventiemedewerker Arbo/coördinator BHV per medio 2019 te borgen in onze organisatie. De kosten hiervoor zijn €10.000 per jaar.

Toelichting:

We zijn verplicht om preventiemedewerkers te hebben in onze organisatie. Zeker in een organisatie als een gemeente is het daarom van belang om het goede voorbeeld te geven en de arbo-preventie goed georganiseerd te hebben. Een invulling van ongeveer 10 uur per week voor zowel preventie als BHV is gerechtvaardigd op basis van de wettelijke taken van een preventiemedewerker, aangevuld met BHV.

7.2.12 Digitale dienstverlening/informatievoorziening

In het vierde kwartaal van 2019 leggen wij u een voorstel voor, voor het gemeentelijk plan digitale dienstverlening. Hierbij wordt enerzijds een koppeling gelegd met onze ambities op dienstverleningsgebied en anderzijds op de conclusies van de impactanalyse ICT. De uit te voeren impactanalyse ICT (voor het uitvoeren hiervan heeft u in maart 2019 middelen beschikbaar gesteld) is gestart. De resultaten daarvan worden eveneens aan u voorgelegd. De eventuele financiële consequenties hiervan zijn nog niet bekend.

7.2.13 Mobile devices

Om te kunnen anticiperen op de veranderende vraag uit de samenleving is de ontwikkeling van de organisatie er op gericht wendbaar te worden. Om dit te bereiken willen we meer dan in het verleden in verbinding zijn met onze partners en werken we niet alleen meer vanuit ons gemeentehuis maar zijn we daar waar het gebeurt. Om deze ambitie waar te maken zullen onze medewerkers hierin moeten worden gefaciliteerd door middel van mobile devices (laptop, tablet en smartphone). Daarom nemen wij hiervoor een budget op van € 40.000 per jaar.

7.2.14 Koppeling systemen

De gemeente heeft diverse koppelingen met ketenpartners en externen, die nodig zijn voor de digitale dienstverlening/informatievoorziening. De bestaande koppelingen moeten vervangen worden door nieuwe koppelingen die voldoen aan de huidige standaarden en beveiligingen. De kosten die deze vervanging met zich mee-

brengt is niet inzichtelijk. Zodra er meer zicht is op de kosten, melden wij dit in de een van onze P&C producten.

7.2.15 Vervangingsinvesteringen hardware en software

In 2020 stellen wij een investeringsplan Vervanging hardware en software op. Dit mede gebaseerd op de uitkomsten van de ICT impactanalyse. Vooruitlopend daarop nemen wij voor 2021 € 25.000 voor het vervangen van de Oracle database. Voor 2023 nemen wij € 20.500 op ten behoeve van nu reeds voorziene noodzakelijke vervangingen van hardware en software. Beide bedragen worden in beginsel gestort in de reserve I&A, zodat ruimte ontstaat voor het dekken van de kapitaallasten.

7.2.16 BIG wordt vervangen door BIO

De Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG) wordt per 1 januari 2020 vervangen door de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Deze zal de sectorale baselines die binnen de overheid vervangen en gebaseerd worden op de nieuwe ISO norm. Het is nog niet bekend wat hiervan de effecten voor onze organisatie zijn.

7.2.17 Ontvangstruimte

De ontvangstruimte van het gemeentehuis is in 2005 ingericht en de ruimte moet worden aangepast naar aanleiding van de AVG en om aan de eisen van deze tijd te voldoen op het gebied van o.a. privacy voor onze klanten en veiligheid voor het personeel. Verwacht wordt dat hiervoor een budget nodig is van € 150.000 (uitgegaan is van de investering die in 2005 heeft plaatsgevonden waarbij de ontvangstbalie overigens destijds niet is vervangen).

7.2.18 Meubilair gemeentehuis

Het huidige kantoormeubilair is in de periode 2009-2011 aangeschaft, grotendeels afgeschreven en mede als gevolg van gewijzigde ARBO wetgeving toe aan vervanging.

Anno 2019 is de gemeente een meer vraaggerichte organisatie.

Het richting geven aan een vraaggerichte organisatie en verdere professionalisering van de organisatie heeft als gevolg dat de huisvesting- en ruimtebehoefte is en gaat veranderen. Deze ontwikkelingen en veranderingen maken het noodzakelijk om de huisvesting- en ruimtebehoefte te inventariseren en vast te stellen met als uitgangspunt dat het huidige gebouw blijft behouden.

Door het integraal vervangen van het kantoormeubilair ligt de focus bij het creëren van een toekomstbestendige effectieve werkomgeving, die bijdraagt aan de productiviteit en vitaliteit van medewerkers. Het invoeren van een flexibel integraal kantoorconcept is daarbij nodig. Hiervoor nemen we in de jaren 2020 en 2021 vervangingsbudgetten op van € 150.000 (2020: Vervanging meubilair fase 1, 2021: Vervanging meubilair fase 2).

7.3 Risico's

7.3.1 CAO

De gemeente Geertruidenberg volgt de car-uwo. De huidige CAO heeft een looptijd tot 1 januari 2019. In de begroting 2019 en verder zijn wij uitgegaan van een loonstijging van 3% en een stijging van de werkgeverslasten van 1%, totaal 4%. Op dit moment is er nog geen nieuwe CAO, dus voorlopig houden we deze percentages aan. Omdat verwacht wordt dat de looptijd van de Cao zal doorlopen tot medio 2020 houden we rekening met een beperkte loonstijging van 0,5% voor 2020 (1% vanaf 1 juli 2020).

7.3.2 WOZ-waarde

Door Essent/RWE is tegen de WOZ-waarde 2014 en 2015 beroep bij de Rechtbank en hoger beroep bij het Gerechtshof aangetekend. Op 7 februari 2019 heeft het Hof 's-Hertogenbosch uitspraak gedaan en deze uitspraak staat inmiddels vast. Tegen de WOZ-waarde van 2016 en 2017 is door RWE ook een bezwaarschrift ingediend. De uitspraak op het hoger beroep kan ook gevolgen hebben voor de belastingjaren 2016, 2017 en later. De afhandeling hiervan is opgepakt en is momenteel in de onderzoekende fase.

7.4 Financieel overzicht

7.4.1 Financiële mutaties

Exploitantiebudgetten		Wettelijk/ autonom/ambitie	i/s		Financiële doorwerking						
					2020		2021		2022		2023
7.2.3	Werkgeverschap, functiebeschrijvingen en waarderingen	AO	s		€ 100.000		€ 100.000		€ 100.000		€ 100.000
7.2.5	Formatie DIV, structureel (Knelpunten nota)	AO	s		€ 78.000	n	€ 78.000	n	€ 78.000	n	€ 78.000
7.2.5	Formatie DIV, incidenteel (Knelpunten nota)	AO	i		€ 54.000	n					
7.2.6	Verkeer (Knelpunten nota)	AO	i		€ 73.000	n	€ 73.000	n	€ 73.000	n	€ -
7.2.7	Gemeentewinkel (Knelpunten nota)	AO	i		€ 104.000	n	€ 52.000	n			
7.2.8	Klantmanager Inkomen (Knelpunten nota)	AO	i		€ 21.600	n	€ 21.600	n			
7.2.9	Functionaris gegevensbescherming (structureel)	WO	s		€ 52.000	n	€ 52.000	n	€ 52.000	n	€ 52.000
7.2.10	Privacy officer (Knelpunten nota)	AO	s		€ 18.000	n	€ 18.000	n	€ 18.000	n	€ 18.000
7.2.11	Preventiemedewerkers (Knelpunten nota)	WO	s		€ 10.000	n	€ 10.000	n	€ 10.000	n	€ 10.000
7.2.13	Mobile devices 2020	AM	s	Kap.l.	€ 6.917	n*	€ 13.833	n	€ 13.833	n	
7.2.13	Mobile devices 2021	AM	s	Kap.l.			€ 6.917	n*	€ 13.833	n	€ 13.833
7.2.13	Mobile devices 2022	AM	s	Kap.l.					€ 6.917	n*	€ 13.833
7.2.13	Mobile devices 2023	AM	s	Kap.l.							€ 6.917
7.2.14	Koppeling systemen	AO	s		pm		pm		pm		pm
7.2.15	Vervangingsinvesteringen software en hardware	AO	i				€ 25.000				€ 20.500
7.2.16	BIG vervangen door BIO	WO	s		pm		pm		pm		pm
7.2.17	Ontvangstruimte (totaalbedrag € 150.000)	AM	s	Kap.l.	€ 4.688	n*	€ 9.375	n	€ 8.375	n	€ 7.375
7.2.18	Meubilair gemeentehuis fase 1	AM	s	Kap.l.	€ 4.688	n*	€ 9.375	n	€ 8.375	n	€ 7.375
7.2.18	Meubilair gemeentehuis fase 2	AM	s	Kap.l.	€ -		€ 4.688	n*	€ 9.375	n	€ 8.375
	ESX hosts tbv servers	AO	s	Kap.l.							€ 2.657
	VDI Hosts tbv werkplekken (2017)	AO	s	Kap.l.							€ 6.375
	Licenties Nvidia (2017)	AO	s	Kap.l.							€ 3.719
	Werkplek Hardware (2016)	AO	s	Kap.l.							€ 7.757

Gemeente Geertruidenberg Kadernota 2020

	Verbonden Partijen											
7.4.2	Veiligheidsregio	AO	s		€ 66.982	n	€ 66.982	n	€ 66.982	n	€ 66.982	n
7.4.2	GGD	AO	s		€ 18.311	n	€ 18.311	n	€ 18.311	n	€ 18.311	n
7.4.2	OMWB	AO	s		€ 30.651	n	€ 30.651	n	€ 30.651	n	€ 30.651	n
7.4.2	Midzuid	AO	s		€ 5.980	n	€ 5.980	n	€ 5.980	n	€ 5.980	n
7.4.2	Regio West Brabant	AO	s		€ 37.555	n	€ 37.555	n	€ 37.555	n	€ 37.555	n
Totaal					€ 686.372	n	€ 633.267	n	€ 551.187	n	€ 516.195	n

* In het 1ste investeringsjaar zijn de kapitaallasten 50%

Investeringsbudgetten			Afschrij- vings Termijn	Jaar van investering							
				2020		2021		2022		2023	
7.2.13	Mobile devices 2020	i	3	€ 40.000	n						
7.2.13	Mobile devices 2021	i	3			€ 40.000	n				
7.2.13	Mobile devices 2022	i	3					€ 40.000	n		
7.2.13	Mobile devices 2023	i	3							€ 40.000	n
7.2.15	Vervangingsinvesteringen hardware en software	i				€ 25.000	n			€ 20.500	n
7.2.17	Ontvangstruimte	i	20	€ 150.000	n						
7.2.18	Meubilair gemeentehuis fase 1	i	15	€ 150.000	n						
7.2.18	Meubilair gemeentehuis fase 2	i	15			€ 150.000	n				
	ESX hosts tbv servers	i	5					€ 25.000	n		
	VDI Hosts tbv werkplekken (2017)	i	5					€ 60.000	n		
	Licenties Nvidia (2017)	i	5					€ 35.000	n		
	Werkplek Hardware (2016)	i	5					€ 73.000	n		
Totaal				€ 340.000	n	€ 215.000	n	€ 233.000	n	€ 60.500	n

7.4.2 Verbonden partijen

De begroting 2020 van de diverse Verbonden Partijen zijn behandeld in de raadsvergadering van 27 juni 2019. De financiële gevolgen worden verwerkt in onze gemeentebegroting 2020. Hiernaast treft u aan een totaaloverzicht:

Verbonden Partij	2019	2020
Veiligheidsregio	1.191.289	1.258.271
RAV	0	0
GGD	749.661	767.972
OMWB	308.818	339.469
Nazorg gesloten stortplaatsen	30.965	30.965

Verbonden Partij	2019	2020
Midzuid	297.091	303.071
Regionaal bureau Leerplicht	75.603	74.942
Regio West Brabant	634.492	672.047
Totaal	3.287.919	3.446.737

Overzicht Algemene dekkingsmiddelen en Onvoorzien en Overhead

Er zijn geen bijzonderheden te vermelden. Een tekstuele toelichting voor de Kadernota 2020 is derhalve niet van toepassing.

Financiële Kaders

Inleiding

In deze paragraaf schetsen we de financiële uitgangspositie, waarbij we op elk onderdeel ingaan.

De meicirculaire van de algemene uitkering van het gemeentefonds is op 31 mei jl. uitgebracht. Op dit moment wordt de circulaire geanalyseerd en worden de financiële gevolgen in meerjarenperspectief berekend. De verwachting is dat vóórdat de Kadernota in de gemeenteraad wordt behandeld de analyse is afgerond. Zodra de uitkomst van de meicirculaire bekend is zullen wij de gemeenteraad informeren middels een Raadsinformatiebrief.

Het doel is een doelgerichte en efficiënte besteding van de beschikbare middelen en een financieel gezonde gemeente. In 2020 hebben we onze ambities weten te bereiken en zijn we nog steeds een financieel gezonde gemeente. We zijn terughoudend geweest in het belasten van onze inwoners. We bereiken dit door te kijken of bestaand beleid oplevert wat we ervan verwachten, we maken duidelijke keuzes over wat we wel en niet meer doen en hebben structureel sluitende meerjarenramingen in de begroting.

1.1 Financiële uitgangspositie

Voor het opstellen van deze Kadernota hebben wij de volgende financiële uitgangspunten gehanteerd:

1. Het aantal inwoners per 1 januari 2019 is 21.580
2. Ontwikkeling lonen volgens cao gemeenten (naar verwachting 1% vanaf 1 juli 2020)
3. Ontwikkeling prijzen volgens Bruto Binnenlands Product (vermeld in gemeentefondscirculaires)
4. De te hanteren rente voor nieuwe investeringen bedraagt 1,25% (tenzij op basis van de BBV aanpassing noodzakelijk is)
5. De berekende rente over het financieringstekort blijft gehandhaafd op 1,25% (tenzij op basis van de BBV aanpassing noodzakelijk is)

Totaal overzicht

Resumé financiële mutaties:

in deze Kadernota zijn de wettelijke en autonome ontwikkelingen opgenomen en ambities. In onderstaande overzichten worden deze geclusterd op categorie weergegeven.

In het eerste overzicht zijn de investeringen opgenomen die in de Kadernota 2020 staan, waarvan de kapitaallasten zijn verwerkt in het tweede overzicht, de exploitatie.

Overzicht investeringen

Programma	Investeringsbudgetten			i/s	Afschrijvings-termijn	Jaar van investering							
						2020		2021		2022		2023	
1	1.2.5	Aanpassen van voorzieningen centrum Geertruidenberg		i	20	€ 250.000	n						
3	3.2.5	Kunstgrasveld F.C. Right-Oh*		i	15	€ 130.000	n						
5	5.2.3	Kindregeling		i	5	€ 25.000	n						
7	7.2.13	Mobile devices 2020		i	3	€ 40.000	n						
7	7.2.13	Mobile devices 2021		i	3			€ 40.000					
7	7.2.13	Mobile devices 2022		i	3					€ 40.000			
7	7.2.13	Mobile devices 2023		i	3							€ 40.000	
7	7.2.15	Vervangingsinvesteringen hardware en software		i				€ 25.000	n			€ 20.500	n
7	7.2.17	Ontvangstruimte		i	20	€ 150.000	n						
	7.2.18	Meubilair gemeentehuis fase 1		i	15	€ 150.000	n						
	7.2.18	Meubilair gemeentehuis fase 2		i	15			€ 150.000	n				
		ESX hosts tbv servers		i	5					€ 25.000	n		
		VDI Hosts tbv werkplekken (2017)		i	5					€ 60.000	n		
		Licenties Nvidia (2017)		i	5					€ 35.000	n		
7		Werkplek Hardware (2016)		i	5					€ 73.000	n		
Totaal						€ 745.000	n	€ 215.000	n	€ 233.000	n	€ 60.500	n

*Er is reeds € 520.000 opgenomen in de begroting

Totaaloverzicht Financiële mutatie exploitatiebudgetten

Programma	Exploitatiebudgetten		Wettelijk/ autonoom/ ambitie	i/s		Jaar van investering							
						2020		2021		2022		2023	
1	1.2.1	Digitaal stelsel landelijke voorziening DSO-LV	WO	s		pm		pm		pm		pm	
1	1.2.2	Klimaatadaptatie	WO	s		bn		bn		bn		bn	
3	3.3.1	Btw op exploitatie sport	WO	s		pm		pm		pm		pm	
7	7.2.5	Formatie DIV, structureel (Knelpunten nota)	WO	s		€ 78.000	n	€ 78.000	n	€ 78.000	n	€ 78.000	n
7	7.2.9	Functionaris gegevensbescherming (structureel)	WO	s		€ 52.000	n	€ 52.000	n	€ 52.000	n	€ 52.000	n
7	7.2.11	Preventiemedewerkers (Knelpunten nota)	WO	s		€ 10.000	n	€ 10.000	n	€ 10.000	n	€ 10.000	n
7	7.2.16	BIG vervangen door BIO	WO	s		pm		pm		pm		pm	
7	7.2.17	Ontvangstruimte n.a.v. AVG (totaalbedrag € 150.000)	WO	s	Kap.l.	€ 4.688	n*	€ 9.375	n	€ 8.375	n	€ 7.375	n
5	5.2.2	Beleidsplan 3D	WO	i		€ 49.000	n						
7	7.2.5	Formatie DIV, incidenteel (Knelpunten nota)	WO	i		€ 54.000	n						
Subtotaal Wettelijke Ontwikkeling						€ 247.688	n	€ 149.375	n	€ 148.375	n	€ 147.375	n
Subtotaal Structureel WO				s		€ 144.688	n	€ 149.375	n	€ 148.375	n	€ 147.375	n
Subtotaal Incidenteel WO				i		€ 103.000	n						

*In het 1ste investeringsjaar zijn de kapitaallasten 50%

Legenda:

PM Pro Memorie

BN Budget neutraal

Programma	Exploitatiebudgetten		Wettelijk/ autonoom/ ambitie	i/s		Jaar van investering							
						2020		2021		2022		2023	
2	2.2.2	Zuiderwaterlinie	AO	s		€ 15.000	n	€ 15.000	n	€ 15.000	n	€ 15.000	n
3	3.2.4	Kunstgrasveld F.C. Right-Oh	AO	s	Kap.I.	€ 5.146	n*	€ 10.292	n	€ 10.292	n	€ 10.292	n
3	3.2.5	Dongemond Sporthal	AO	s		€ 35.000	n	€ 35.000	n	€ 35.000	n	€ 35.000	n
4	4.2.1	Financieringssysteem IHP	AO	s		€ 60.000	n	€ 60.000	n	€ 60.000	n	€ 60.000	n
4		Financieringssysteem IHP	AO	s				€ 60.000	n	€ 60.000	n	€ 60.000	n
4		Financieringssysteem IHP	AO	s						€ 60.000	n	€ 60.000	n
4		Financieringssysteem IHP	AO	s								€ 60.000	n
4	4.2.2	Subsidie onderwijsbegeleidingsdienst	AO	s		€ -7.000	v	€ -34.000	v	€ -58.000	v	€ -58.000	v
5	5.2.2 / 5.3.2	Wmo begeleiding	AO	s		€ 240.000	n	€ 240.000	n	€ 240.000	n	€ 240.000	n
5	5.3.3	Wmo hulp bij het huishouden	AO	s		€ 140.000	n	€ 140.000	n	€ 140.000	n	€ 140.000	n
6	6.3.1	Duurzaam Meerjarenonderhoudsplan 2020-2029	AO	s		pm		pm		pm		pm	
7	7.2.10	Privacy officer (Knelpunten nota)	AO	s		€ 18.000	n	€ 18.000	n	€ 18.000	n	€ 18.000	n
7	7.2.14	Koppeling systemen	AO	s		pm		pm		pm		pm	
7	7.2.3	Werkgeverschap, functiebeschrijvingen en waarderingen	AO	s		€ 100.000		€ 100.000		€ 100.000		€ 100.000	
7	7.4.2	Veiligheidsregio	AO	s		€ 66.982	n	€ 66.982	n	€ 66.982	n	€ 66.982	n
7	7.4.2	GGD	AO	s		€ 18.311	n	€ 18.311	n	€ 18.311	n	€ 18.311	n
7	7.4.2	OMWB	AO	s		€ 30.651	n	€ 30.651	n	€ 30.651	n	€ 30.651	n
7	7.4.2	Midzuid	AO	s		€ 5.980	n	€ 5.980	n	€ 5.980	n	€ 5.980	n
7	7.4.2	Regio West Brabant	AO	s		€ 37.555	n	€ 37.555	n	€ 37.555	n	€ 37.555	n
7		Vervanging ESX hosts tbv servers	AO	s	Kap.I.							€ 2.657	n*
7		Vervanging VDI Hosts tbv werkplekken (2017)	AO	s	Kap.I.							€ 6.375	n*
7		Licenties Nvidia (2017)	AO	s	Kap.I.							€ 3.719	n*
7		Vervanging Werkplek Hardware (2016)	AO	s	Kap.I.							€ 7.757	n*
1	1.2.4	Gemeentebreed parkeeronderzoek (conform raadsbesluit parkeernota 2016)	AO	i		€ 7.500	n						
7	7.2.15	Vervangingsinvesteringen software en hardware	AO	i				€ 25.000				€ 20.500	
7	7.2.6	Verkeer (Knelpunten nota)	AO	i		€ 73.000	n	€ 73.000	n	€ 73.000	n	€ -	
7	7.2.7	Gemeentewinkel (Knelpunten nota)	AO	i		€ 104.000	n	€ 52.000	n	€ -		€ -	
7	7.2.8	Klantmanager Inkomen (Knelpunten nota)	AO	i		€ 21.600	n	€ 21.600	n	€ -		€ -	
Subtotaal Autonome Ontwikkeling						€ 971.725	n	€ 975.371	n	€ 912.771	n	€ 940.779	n
Subtotaal Structureel AO				s		€ 765.625	n	€ 803.771	n	€ 839.771	n	€ 920.279	n
Subtotaal Incidenteel AO				i		€ 206.100	n	€ 171.600	n	€ 73.000	n	€ 20.500	n

Gemeente Geertruidenberg Kadernota 2020

Programma	Exploitatiebudgetten		Wettelijk/ autonomo/ ambitie	i/s		Jaar van investering							
						2020		2021		2022		2023	
2	2.2.5	Uitvoeringsbudget visies EZ	AM	s		€ 15.000	n	€ 15.000	n	€ 15.000	n	€ 15.000	n
5	5.2.3	Kindregeling	AM	s		bn		bn		bn		bn	
6	6.2.2	Erfgoed	AM	s		€ 25.000	n	€ 25.000	n	€ 25.000	n	€ 25.000	n
7	7.2.13	Mobile devices 2020	AM	s	Kap.l.	€ 6.917	n*	€ 13.833	n	€ 13.833	n		
7	7.2.13	Mobile devices 2021	AM	s	Kap.l.			€ 6.917	n*	€ 13.833	n	€ 13.833	n
7	7.2.13	Mobile devices 2022	AM	s	Kap.l.					€ 6.917	n*	€ 13.833	n
7	7.2.13	Mobile devices 2023	AM	s	Kap.l.							€ 6.917	n*
7	7.2.18	Meubilair gemeentehuis fase 1 (kapitaallasten)	AM	s	Kap.l.	€ 4.688	n*	€ 9.375	n	€ 8.375	n	€ 7.375	n
7	7.2.18	Meubilair gemeentehuis fase 2 (kapitaallasten)	AM	s	Kap.l.	€ -		€ 4.688	n*	€ 9.375	n	€ 8.375	n
6	6.2.1	Viering 75 jaar bevrijding	AM	i		€ 30.000	n						
2	2.2.1	600 jaar Elisabethsvloed	AM	i		€ 10.000	n	€ 7.500	n				
3	3.2.1	Onderhoud sportvelden / Renovatie veld 8 RFC	AM	i		€ 60.000	n						
5	5.2.2	Kernenaanpak Langer Thuis	AM	i		€ 50.000	n						
1	1.2.5	Aanpassen van voorzieningen centrum Geertruidenberg (kapitaallasten)	AM	s		€ 7.813	n*	€ 15.625	n	€ 15.525	n	€ 15.425	n
2	2.2.6	Capaciteitsuitbreiding toerisme	AM	s		pm		pm		pm		pm	
5	5.2.2	Integrale ondersteuning jongeren 16-27 jaar	AM	i		€ 20.000	n						
5	5.2.2	Integrale aanpak schuldhulpverlening	AM	i		€ 10.000	n	€ 10.000	n				
6	6.3.2	Sleutelbeheersysteem gemeentelijke gebouwen	AM	i		€ 15.000	n	€ 15.000	n				
2	2.2.3	Ondernemersinitiatieven bedrijventerrein	AM	s		€ 25.000	n	€ 25.000	n	€ 25.000	n	€ 25.000	n
2	2.2.4	Geniaal-MVO-sterk techniek onderwijs	AM	s		€ 15.000	n	€ 15.000	n	€ 15.000	n	€ 15.000	n
Subtotaal Ambities						€ 294.418	n	€ 162.938	n	€ 147.858	n	€ 145.758	n
Subtotaal Structureel AO				s		€ 99.418	n	€ 130.438	n	€ 147.858	n	€ 145.758	n
Subtotaal Incidenteel AO				i		€ 195.000	n	€ 32.500	n	€ -		€ -	
Saldo TURAP-1 (Startsaldo Kadernota 2020)						€ 25.000	v	€ -65.000	n	€ 280.000	v	€ 280.000	v
Totaal						€ 1.488.831	n	€ 1.352.684	n	€ 929.004	n	€ 953.912	n

Legenda:

PM Pro Memorie

BN Budget neutraal

Samenvatting en procesvoorstel

Voor 2020 staan we weer aan de vooravond van een grote financiële opgave om met de inhoud van de Kadernota te komen tot een sluitende meerjarenbegroting. Temeer omdat er naast een aantal ontwikkelingen de doorwerking van zogenaamde openeind regelingen nog niet kunnen worden ingeschat. Daarnaast is de uitwerking van de algemene uitkering nog niet bekend.

Begrotingstekort

Uit de tabel op de vorige pagina blijkt dat de Kadernota sluit met een tekort van € 1,2 miljoen. Het tekort is cijfermatig in beeld gebracht op de laatste regel van de tabel. Hieruit blijkt dat het tekort grotendeels toe te schrijven is aan de structurele uitgaven (Wettelijke en Autonome ontwikkeling), namelijk € 900.000. Dit tekort wordt dus voornamelijk verklaard door verplichte uitgaven met een structureel karakter. Het tekort dwingt tot het bijstellen van ambities en het maken duidelijke keuzes teneinde onze gemeente ook op termijn financieel gezond te houden. Om deze reden wordt aan de Raad een procesvoorstel gedaan om te komen tot een sluitende begroting 2020 en volgende jaren.

Procesvoorstel:

De doelstelling is dat de Kadernota het fundament is voor een sluitende meerjarenbegroting 2020-2023. Omdat er een fors begrotingstekort voor 2020 is geprognostiseerd stelt het College de Raad het voor om:

- a. In een aantal sessies in de komende maanden met de Raad en het College te onderzoeken welke varianten op het meeste draagvlak kunnen rekenen én die het meest passend zijn voor de stabiliteit van de gemeente en het toekomstperspectief.
- b. In de periode tussen het vaststellen van de Kadernota 2020 en de Begroting 2020-2023 worden aan de Raad varianten voorgelegd als oplossingsrichting om te komen tot een sluitende meerjarenbegroting.
- c. Het College stelt een aantal varianten en thema's voor om een eventuele oplossingsrichting mee te geven. Varianten en thema's die hierin terug moeten komen zijn:
  1. Onderzoeken of er bezuinigingen haalbaar zijn in de huidige begroting;
  2. Beheersmaatregelen voor de WMO en jeugdbudgetten,
  3. Temporiseren van het Raadsprogramma;
  4. Bijstellen van de ambities van het Raadsprogramma;
  5. Bijstellen van het voorzieningenniveau
  6. Niveau van de OZB
  7. Verschuiven lastendruk gemeentelijke belastingen
  8. Rente-effecten
  9. Verbonden Partijen
  10. Vastgoedbeleid
  11. Subsidiebeleid
  12. Participatie
  13. ....

